KETENBUREAU I-SOCIAAL DOMEIN
Kennisgedreven verbinder voor Jeugdwet en Wmo

Aanbiedingsbrief
Accountantsprotocol Jw/Wmo 2026-2027 en
Handreiking onderbouwing rechtmatigheid uitgaven Jw/Wmo (v 1.0)

Van: Ketenbureau i-Sociaal Domein
Datum: 6 november 2026

Nieuwe versie accountantsprotocol

Vandaag is de nieuwe versie van het 'Algemene Accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2026/2027' gepubliceerd. Deze versie is beoordeeld en geaccordeerd door de NBA (COPRO 26045). Dit accountantsprotocol verschilt slechts op enkele punten van de vorige versie.
Het belangrijkste verschil is dat de nieuwe versie niet alleen voor 2026 geldt maar ook voor 2027. Vanaf nu komt het accountantsprotocol dus een jaar eerder dan voorheen. Dit is een lang gekoesterde wens van gemeenten en aanbieders.
In de nieuwe versie van het accountantsprotocol wordt dezelfde grenswaarde gehanteerd als in die van vorig jaar (€ 200.000). Aanbieders met een omzet beneden die grens (binnen één van de domeinen Jeugdwet of Wmo) vallen buiten de scope van het accountantsprotocol, tenzij daarover (contractueel) andere afspraken zijn gemaakt met de gemeente. Aanbieders onder de omzetgrens kunnen in afstemming met de gemeenten het accountantsprotocol vrijwillig toepassen.
Een overzicht van alle wijzigingen ten opzichte van de vorige versie staat in een aparte bijlage bij deze aanbiedingsbrief: Wijzigingsoverzicht accountantsprotocol 2026/2027.

Handreiking gemeentelijke onderbouwing rechtmatigheid Wmo- en Jeugdwetuitgaven

Nieuw dit jaar is een handreiking voor gemeenten voor het uitvoeren van (aanvullende) controle-maatregelen. Het doel is een goede onderbouwing van de rechtmatigheid van de bestede middelen. Het Ketenbureau i-Sociaal Domein kreeg van haar stuurgroep begin dit jaar de opdracht om zo'n handreiking op te stellen, samen met experts uit het werkveld van gemeenten en aanbieders Jw/Wmo.

De aanleiding voor deze opdracht is de groeiende behoefte van gemeenten (en aanbieders) aan een landelijk uniforme controleaanpak. Een aanpak waarbij het accent niet ligt op de jaarlijkse financiële verantwoording achteraf maar op controle vooraf (bij contractering) en gedurende het proces (contract-management). Alleen dan kan tijdig worden ingegrepen en bijgestuurd. Ook wordt de controlelast dan geleidelijk over het jaar verdeeld en is de kans groter dat eventuele fraude in een vroeg stadium wordt gesignaleerd. De verhoging van de omzetgrens in 2025 vergrootte de urgentie om een alternatief te hebben voor het ontbreken van een productieverantwoording met een goedkeurende controleverklaring van een accountant. De vraag was hoe een gemeente dan voldoende zekerheid verkrijgt over de getrouw-heid en rechtmatigheid van de bestede middelen.

Voor de totstandkoming van de handreiking is gekeken naar voorbeelden uit de praktijk. Die voorbeelden komen van gemeenten die al enkele jaren experimenteren met 'anders verantwoorden' én van vergelijk-bare initiatieven uit andere domeinen (Zvw en Wlz), waar men al langer bezig is met deze ontwikkeling.

Status van de handreiking

Deze handreiking is een eerste resultaat van de gezamenlijke zoektocht naar een zorgvuldige werkwijze. Dit is nog maar het begin, geen eindproduct. De volgende stap vindt komend jaar plaats wanneer in een aantal regio's volgens deze handreiking gewerkt gaat worden. Deze praktijktest is belangrijk omdat die duidelijk maakt of de beschreven werkwijze duidelijk genoeg is, of de stappen goed zijn uit te voeren en hoeveel tijd erin gaat zitten voor gemeenten en aanbieders. Het Ketenbureau i-Sociaal Domein gaat de praktijkbevindingen ophalen, delen met belanghebbenden en gebruiken voor een volgende versie van de handreiking.

Op dit moment is de handreiking primair bedoeld om toe te passen voor de categorie aanbieders op wie het accountantsprotocol niet van toepassing is verklaard. Dat wil niet zeggen dat de beschreven aanpak niet goed is te gebruiken voor andere aanbieders. Dat is zeker mogelijk maar de handreiking komt niet in de plaats van het accountantsprotocol. Ze kunnen in overleg tussen zorgaanbieder en gemeente ook naast elkaar bestaan en beide worden toegepast. Goede afstemming hierover is essentieel omdat dit, zeker in het begin, wederzijds kan leiden tot extra administratieve- en controleinspanningen. De handreiking is voor aanbieders met een omzet boven de € 200.000 een aanvulling op het accountantsprotocol en geen vervanging. Het accountantsprotocol biedt die ruimte.

Vooruitblik

Hieronder staat een aantal onderwerpen dat het komende jaar op de agenda staat:

- resultaat testen gebruik handreiking
- hoe om te gaan met controles op het recht op zorg, bijvoorbeeld als er sprake is van een externe verwijzer (GI, arts)
- hoe om te gaan met controles bij de taakgerichte uitvoeringsvariant en de prestatielevering
- toekomst van de rol van de accountant in het verantwoordingsproces

Meepraten hierover?
Meld je aan bij ketenbureau@i-sociaaldomein.nl.